

10. Malynskiy, I., Boyko, V., Dovgan, N., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Fedorchenko, T., Lytvynenko, A., Khatko, A., Pustoliakova, L., Ostapenko, O., Zubalii, M., Khimich, V., Koval, A., & Ostapchuk, L. Problems and prospects of physical culture and sports development and healthy lifestyle formation of different population groups. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole; pp.286 [in Ukrainian].

11. Fedorchenko, T., Boltivets, S., Dovgan, N., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Kukushkin, K., Otravenko, O., Zavistovskiy, O., Khatko, A., Kolomoiets, H., Berezhna, T., Veselova, V., Steshyts, A., Khimich, V., Demchenko, N., Yeromenko, V., Grechana, L., Petrova, O., Kozlova, K., Ilnytskyi, I., Rebryna, A., Tsviha, A., Dehtyaryov, A. Ensuring Standards of Quality of Life in a Turbulent World. Monograph. Opole: The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole, 2022; pp. 623.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).11](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).11)
УДК: 796.42(0758)

Дмитрук В.С.
кандидат педагогічних наук, доцент
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0003-1899-7681>;
Яковів В.І.
ст. викладач
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль
<https://orcid.org/0000-0003-3641-8698>;
Валькевич О.В.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0003-1229-5056>
Захожа Н.Я.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0002-1095-5738>
Савчук С.І.
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0003-4398-7282>;
Мельник С.А.
кандидат біологічних наук, доцент
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0002-2663-0241>

ОСОБЛИВОСТІ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛЕГКА АТЛЕТИКА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»

Анотація. Необхідною умовою підготовки сучасного фахівця, який здатен адаптуватись до мінливих професійних умов і змін на національному та світовому ринку праці є інтеграційний компетентний підхід до навчання.

Мета статті – визначення змісту робочої програми з навчальної дисципліни «Легка атлетика з методикою навчання» для здобувачів спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» освітнього рівня «бакалавр».

Навчальна дисципліна «Легка атлетика з методикою навчання» розрахована на здобувачів, які навчаються на 3 курсі за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» денної та заочної форм навчання. Програма навчальної дисципліни містить обсяг знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу, а також передбачає необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Лекційні заняття містять інформацію представлену у змістовому модулі вивчення дисципліни. Практичні заняття спрямовані на закріплення теоретичного матеріалу, викладеного під час лекцій.

Висновок. Робоча програма навчальної дисципліни – це нормативний документ університету, що визначає місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця, мету й завдання її вивчення, роль та значення дисципліни для забезпечення оволодіння здобувачами вищої освіти системою необхідних знань та вмінь.

Ключові слова: робоча програма, легка атлетика, здобувачі, лекції, навчальна дисципліна.

Dmytruk Vitaliy, Yakoviv Vasyi, Valkevich Oleksandr, Nikolaev Serhii, Melnyk Svitlana. Peculiarities of the work program for the educational discipline «Athletics with teaching methods». The rapid development of modern society creates a situation in which students of higher education feel that they are lagging behind the demands of the times, therefore the problem of training future specialists in physical education and sports is gaining great importance in our time and requires in-depth research. The modern system of training has a number of significant shortcomings, but today's realities already determine the need to implement one of the priority tasks of higher education - training personnel for professional activities. Therefore, a

necessary condition for the training of a modern specialist who is able to adapt to changing professional conditions and changes in the national and global labor market is an integrative, competent approach to education.

The purpose of the article is to determine the content of the work program for the educational discipline «Athletics with training methods» for applicants of the specialty 014.11 «Secondary education (Physical culture)» of the "bachelor" educational level.

The educational discipline «Athletics with teaching methods» is designed for applicants studying in the 3rd year of the specialty 014.11 «Secondary Education (Physical Culture)» of full-time and part-time forms of education. The program of the academic discipline contains the amount of knowledge that bachelors must master in accordance with the requirements of the educational and qualification characteristics, the algorithm for studying the educational material, and also provides for the necessary methodological support, components and technology for evaluating the educational achievements of students. Lecture classes contain information presented in the content module of the study of the discipline. Practical classes are aimed at consolidating the theoretical material taught during lectures.

Conclusion. The working program of an educational discipline is a regulatory document of the university that defines the place of an educational discipline in the system of professional training of a specialist, the purpose and task of its study, the role and significance of the discipline to ensure that students of higher education master the system of necessary knowledge and skills.

Keywords: work program, athletics, winners, lectures, academic discipline.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток сучасного суспільства створює ситуацію, за якою здобувачі вищої освіти відчують своє відставання від вимог часу, тому саме проблема підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту набуває в наш час великого значення і потребує поглибленого дослідження. Сучасна система підготовки має низку істотних недоліків, але реалії сьогодення вже зараз визначають необхідність реалізації одного з пріоритетних завдань вищої освіти – підготовку кадрів до професійної діяльності. Тому необхідною умовою підготовки сучасного фахівця, який здатен адаптуватись до мінливих професійних умов і змін на національному та світовому ринку праці є інтеграційний компетентний підхід до навчання [2].

В результаті модернізації національної системи освіти та входження до єдиного європейського, світового освітнього і наукового простору, у зв'язку з впровадженням в систему національної освіти основних ідей, сформульованих Болонською декларацією, важливо враховувати як інтеграційні процеси, так і національний багатовіковий досвід. Актуальною проблемою для сучасної української молоді дедалі більше стає питання власної соціальної мобільності [1].

В цьому контексті подальший розвиток фізичної культури і спорту буде залежати від комунікативної культури та професійної компетентності сучасної молоді.

Курс «Легка атлетика з методикою навчання» – є обов'язковою базовою дисципліною у програмі навчання здобувачів спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» освітнього рівня «бакалавр». Викладається у закладах вищої освіти (далі – ЗВО) для майбутніх фахівців і логічно пов'язана з іншими дисциплінами, що вивчаються здобувачами: теорією і методикою обраного виду спорту, теорією і методикою фізичного виховання, технологією проведення змагань, спортивними спорудами тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз науково-методичної літератури та державних документів країни [3, 4, 5] дозволяє стверджувати, що вирішення цієї проблеми полягає, насамперед, у підтримці та покращенні здоров'я підлітків, оскільки вони усвідомлюють своє здоров'я та здоров'я інших. Ці завдання вирішує фізичне виховання, яке спрямоване на формування нового покоління громадян України. Вони також визначені державними стандартами початкової загальної освіти, базової, профільної середньої та вищої освітами.

Розробка робочих програм з навчальної дисципліни «Легка атлетика з методикою навчання (викладання)» здійснюється у ЗВО України. Основна мета даних програм є набуття здобувачами теоретичних і практичних знань, умінь, навичок викладання видів легкої атлетики, які входять до програми з фізичного виховання закладів загальної середньої освіти, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, коледжів, закладів вищої освіти всіх рівнів акредитації, навчання основам самостійної роботи.

Тому висвітлення особливостей робочої програми з навчальної дисципліни «Легка атлетика з методикою навчання» є актуальною, що і визначило вибір нашої теми статті.

Мета статті – визначення змісту робочої програми з навчальної дисципліни «Легка атлетика з методикою навчання» для здобувачів спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» освітнього рівня «бакалавр».

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепція курсу «Легка атлетика з методикою навчання» в галузі фізичного виховання і спорту полягає у системному викладенні матеріалу, який дозволяє сформувати у здобувачів знань та уявлень щодо виникнення та розвитку світової легкої атлетики, набутти теоретичні і практичні знання та уміння з техніки, методики навчання та тренуваннях.

Навчальна дисципліна «Легка атлетика з методикою навчання» розрахована на здобувачів, які навчаються на 3 курсі за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» денної та заочної форм навчання.

Як видно з табл. 1, програма курсу розрахована на 150 годин. Виконання програми здійснюється за допомогою: лекцій (30 годин); практичних занять (30 годин); самостійної роботи (90 годин) – для здобувачів денної форми навчання; лекцій (10 години); практичних занять (10 годин); самостійної роботи (130 годин) – для здобувачів заочної форми навчання.

Таблиця 1

Опис навчальної дисципліни			
Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань: 01 Освіта/педагогіка	Нормативна	
Модулів - 1	Спеціальність: 014.11 Середня освіти (Фізична культура)	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		3-й	3-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	5-й	5-й
		Лекції:	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		90 год.	130 год.
		Індивідуальні завдання: 2 год.	
Вид контролю: екзамен			

Наприкінці семестру складається екзамен. Для допуску до екзамену необхідно засвоїти теоретичні відомості, оволодіти відповідними вміннями і навичками, виконати індивідуальну роботу, зробити доповідь, виконати письмову контрольну роботу, приймати участь в обговоренні заданих тем на практичних заняттях, вміти працювати самостійно.

Завдання дисципліни:

Методичні: визначити основні напрямки навчальної, наукової роботи здобувачів; допомогти здобувачам оволодіти нормами щодо вивчення дисципліни; ознайомити з науковими джерелами, до яких можна звернутись для професійного вдосконалення; забезпечити теоретичну і практичну підготовку здобувачів до професійної діяльності.

Пізнавальні: сприяти процесу формування світогляду здобувачів – майбутніх фахівців, вихователів нової, молодшої генерації української нації, свідомого громадянина України; прослідкувати загальні закономірності виникнення та розвитку легкої атлетики як виду спорту; розширити уявлення про роль і місце легкої атлетики в житті сучасного суспільства.

Практичні: навчити дотримуватись вимог щодо вузівської системи навчання; ознайомити здобувачів з теоретичними основами легкої атлетики; сформувати практичні уміння виконання легкоатлетичних вправ; сформувати педагогічні уміння і навички.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні і практичні аспекти організації професійної підготовки з урахуванням світових освітніх тенденцій.

Бакалавр фізичної культури і спорту повинен бути здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні (табл. 2, табл. 3):

знати: методику навчання техніки легкоатлетичних вправ, розвитку фізичних якостей та методику тренування у легкоатлетичних видах програми;

вміти: використовувати набуті знання в професійній діяльності.

Навчальна дисципліна «Легка атлетика з методикою навчання» є дисципліною професійної підготовки.

Програма навчальної дисципліни містить обсяг знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу, а також передбачає необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Таблиця 2

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
	Інтегральна компетентність (ІК)
	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
СК2	Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.
СК11	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, до розроблення методик і технологій з метою розвитку рухових умінь і навичок учнів та їхніх фізичних (рухових) якостей на основі розуміння й

	застосування засад фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки; здійснення профілактики травматизму.
СК14	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з учнями в закладах середньої та професійної освіти, здійснювати позакласну спортивно-масову, організаційну та навчально-методичну фізкультурно-оздоровчу роботу.
СК15	Здатність розвивати в учнів уміння й навички дій різних видів рухової активності, а також роботи в команді, взаєморозуміння та взаємодопомоги методами й засобами фізичного виховання.

Лекційні заняття містять інформацію представлену у змістовому модулі вивчення дисципліни. Практичні заняття спрямовані на закріплення теоретичного матеріалу, викладеного під час лекцій.

Теми лекційного матеріалу: Тема 1. Вступ до легкої атлетики; Тема 2. Загальнорозвиваючі і спеціальні вправи легкоатлета; Тема 3. Основи підготовки легкоатлетів; Тема 4. Досягнення і збереження спортивної форми; Тема 5. Техніка, методика навчання й тренування спортивної ходьби; Тема 6. Техніка, методика навчання й тренування бігу на короткі дистанції; Тема 7. Техніка, методика навчання й тренування бігу на середні і довгі дистанції; Тема 8. Техніка, методика навчання й тренування бігу з перешкодами; Тема 9. Техніка, методика навчання й тренування естафетного бігу та багатоборства; Лекція 10. Техніка, методика навчання й тренування легкоатлетичних стрибків – стрибок у довжину, потрійний стрибок; Тема 11. Техніка, методика навчання й тренування легкоатлетичних стрибків – стрибок у висоту, стрибок з жердиною; Тема 12. Техніка, методика навчання й тренування штовхання ядра та метання диску; Тема 13. Техніка, методика навчання й тренування метання списа, малого м'яча, гранати; Тема 14. Організація і проведення змагань з легкої атлетики; Тема 15. Технологія написання конспекту занять з легкої атлетики.

Таблиця 3

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН3	Знати та розуміти принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПРН9	Вміння володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.
ПРН15	Знати закони й принципи, теорію й методику розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності; правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги.
ПРН19	Здатність володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у дітей і вміє самостійно розробляти методики й технології для інтегрального гармонійного розвитку дитини.
ПРН20	Здатність володіти руховими уміннями й навичками в обраному виді спорту на рівні кваліфікованого спортсмена, руховими навичками в базових видах спорту на рівні масових розрядів; удосконалює руховий арсенал шляхом формування рухових умінь і навичок в інших видах спорту.

Самостійна робота здобувачів є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного здобувача.

До самостійної роботи здобувача належать наступні види робіт:

- 1) опрацювання матеріалу лекцій – 0,5 год. на 2 год. лекції;
 - 2) підготовка до практичного заняття (семінару) – 0,5 год. на 2 год. семінару;
 - 3) опрацювання тем робочої програми, які викладаються або не викладаються на лекціях – визначається обсягом тем, винесених на самостійну роботу;
 - 4) підготовка індивідуального завдання: реферату/презентації – 6-8 годин;
 - 5) підготовка до модульної контрольної роботи – 8-10 годин;
 - 6) підготовка до екзамену – 20 годин.
- Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою (табл. 4).

Таблиця 4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту:
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	задовільно
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-35	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Висновки. Робоча програма навчальної дисципліни – це нормативний документ університету, що визначає місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця, мету й завдання її вивчення, роль та значення дисципліни для забезпечення оволодіння здобувачами вищої освіти системою необхідних знань та вмінь.

Як відомо, робоча програма навчальної дисципліни розробляється лектором – провідним викладачем кафедри або створеною для цього робочою групою кафедри, яка викладає таку дисципліну на основі освітньої програми та навчального і робочого навчального планів підготовки фахівця певного освітнього ступеня.

Перспективи подальших досліджень будуть полягати у вивченні досвіду організації та проведення занять із легкої атлетики в країнах ЄС.

Література

1. Закон України про вищу освіту. (редакція від 27.10.2022) <https://zakon.help/zakonodavstvo-ukraini/1556-18>
2. Закон України про фізичну культуру і спорт (редакція від 27.10.2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. Вернадського, м. Київ, пр. Голосіївський, 3
4. Федерація легкої атлетики України: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://uaf.org.ua/>
5. Федерація легкої атлетики м. Києва: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://fla-kyiv.org.ua/>

References

1. Law of Ukraine on higher education. (edited on 10/27/2022) <https://zakon.help/zakonodavstvo-ukraini/1556-18>
2. Law of Ukraine on physical culture and sports (edited on October 27, 2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
3. <http://www.nbuv.gov.ua> - National Library of Ukraine named after Vernadskyi, Kyiv, Holosiivskyi ave., 3
4. Athletics Federation of Ukraine: [Electronic resource] / Access mode: <https://uaf.org.ua/>
5. Kyiv Athletics Federation: [Electronic resource] / Access mode: <https://fla-kyiv.org.ua/>

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).12](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).12)

Здоренко С. Ю., викладач
кафедри фізичного виховання та спорту ННЦ «Інститут біології та медицини»
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ORCID 0009-0004-3022-4651

Онищенко О. А., старший викладач
кафедри фізичного виховання та спорту ННЦ «Інститут біології та медицини»,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ORCID 0009-0009-9376-0079

Іщенко О. В., старший викладач
кафедри фізичного виховання та спорту ННЦ «Інститут біології та медицини»,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ORCID 0009-0004-5778-2477

Крамаренко В. Є., викладач
кафедри фізичного виховання та спорту ННЦ «Інститут біології та медицини»
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ORCID 0009-0005-4700-9293

Глушенко І. В., викладач
кафедри фізичного виховання та спорту ННЦ «Інститут біології та медицини»
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ORCID 0009-0003-9130-3305

ЗМАГАННЯ, ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇЇ ВИКОНАННЯ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ 2022-2023 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

У статті розкриті особливості організації та проведення змагань в навчальному процесі 2022-2023 н.р серед здобувачів освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка в сучасних особливих умовах.

Навчальний процес кафедри фізичного виховання та спорту ННЦ «Інститут біології та медицини» організований за Навчальною програмою з урахуванням особливостей кожного виду спорту, як ефективного засобу фізичного виховання.

Спортивні ігри це – поєдинок двох сторін, які проходять у рамках правил, перевага в якому оцінюються за кількісними досягненнями обумовленою мети, та є ефективним засобом фізичного виховання здобувачів освіти, які характеризуються багатьма засобами, способами та формами з поєднанням великого емоційного стану учасників під час занять, особливо в сучасних умовах.

В структурі кафедри фізичного виховання та спорту ННЦ «Інститут біології та медицини» КНУ імені Тараса Шевченка методична комісія спортивних ігор займає місце поряд з методичними комісіями з фітнесу, плавання, легкої атлетики. Слід відмітити, що кожна методична комісія має окремі спеціалізації, наприклад спортивні ігри